

1. Esther: het boek van de grote ommekeer

Er zijn van die dagen in je leven dat opeens alles anders is. Een grote ommekeer. Opeens ziet de wereld er anders uit. Dat kan een ellendige ommekeer zijn. Je hebt zó je best gedaan voor je examen. Je had er goede hoop op, dat je zou slagen. Maar dan komt het bericht: je bent toch gezakt. Of je stapt fluitend op je fiets, 's morgens, en even later maak je een smak en breek je allebei je polsen. Je kunt opeens helemaal niets meer, wekenlang. Maar je kunt ook een ommekeer meemaken, de góede kant op. Je solliciteerde op je droombaan, en je dacht: 'Ik heb geen schijn van kans', lange tijd hoorde je niets en opeens is er het bericht: je bent aangenomen! Of je had een enorme schuld, je zag totaal geen uitweg, en op een dag komt totaal onverwacht het bericht: de schuldeiser is akkoord gegaan met een regeling die voor jou ontzettend gunstig uitpakt. Nog even en je bent van je schuld af. Naar allebei de kanten toe kan het nog veel extremer, dat kun je zelf wel invullen. Als het gaat over leven of dood, dan kan er een omslag in je leven plaatsvinden die je nooit voor mogelijk had gehouden.

Het boek Esther is het boek van de grote ommekeer. En dat komt vooral in dit hoofdstuk naar voren, Esther 8. Het is een ommekeer de goede kant op, en het gaat hier niet om een schuld of een examen, het gaat zélf niet zómaar over leven en dood, het gaat over de toekomst van een heel vólk. Haman had een plan bedacht om het volk Israël helemaal uit te roeien, tot de laatste man, de laatste vrouw en het laatste kind. Israël moest totaal van de wereld verdwijnen. Waarom? Achter die Jodenhaat van Haman zat de haat van de satan tegen God Zelf, de HERE, de God van Israël. De duivel zag zijn kans schoon om dit volk hélemaal uit te roeien, want het Perzische Rijk was zó groot, van Ethiopië tot India, dat er geen Jood in leven zou blijven als het plan van Haman was doorgeslagen. De duivel wilde maar één ding: dat het reddingsplan van God voor deze wereld compleet zou mislukken. Als het volk Israël zou verdwijnen, zou ook de Messias niet geboren kunnen worden. Want God had gezegd: 'Ik zal iemand uit de koninklijke familie van David op de troon zetten. Hij zal voor eeuwig heersen als Messias.'

Maar het is allemaal anders gelopen dan Haman voor ogen had. Wat blijkt? De Jood Mordechai is ooit de redder van de koning geweest. De koning komt erachter dat hij daarvoor nog nooit een beloning heeft gehad en Haman, nota bene Haman, moet Mordechai de hoogste koninklijke onderscheiding gaan aanbieden. En Esther, de koningin, lieveling van de koning, blijkt ook Joods te zijn! Opeens gaat koning Ahasveros beseffen wat voor een gruwelijk plan hij eigenlijk heeft goedgekeurd, en wat een duivelse schurk Haman is. Haman wordt opgehangen aan de paal die hij zelf heeft laten neerzetten voor Mordechai.

En dan komt dit hoofdstuk, Esther 8. In feite is dit hoofdstuk de spiegel van al het voorafgaande. Als je het goed leest, merk je dat tot in de kleinste details. Eerst is Haman de premier van het land, de eerste minister. Nu neemt Mordechai die positie in. Eerst vertrouwt de koning zijn zegelring toe aan Haman, nu doet hij dat aan Mordechai, staat er in vers 2. Met die zegelring heb je als premier alle macht in handen.

Haman vaardigde met toestemming van de koning een wet uit om alle Joden uit te roeien. Mordechai vaardigt met toestemming van de koning een wet uit waarin staat dat de Joden zich mogen verdedigen en hun vijanden mogen doden. Zélf staat er opnieuw die gruwelijke zin bij, dat ook vrouwen en kinderen gedood mogen worden. Zo stond dat in die eerste wet, je kunt het nalezen in Esther 3: 13. Daarin stond het bevel om 'alle Joden weg te vagen, te doden en om te brengen, van jong tot oud, met de kleine kinderen en vrouwen, op één dag, de 13e Adar.' In deze tweede wet, zo lezen we in hoofdstuk 8 vers 11, staat dat de Joden in elke stad toestemming krijgen 'om zich te verzamelen, op te komen voor hun leven, en iedere macht die hen in het nauw zou willen brengen, uit welk volk of gewest ook, weg te vagen, te doden en om te brengen, met kleine kinderen en vrouwen, en hun bezit te plunderen.' Het is dus precies het spiegelbeeld van die eerste wet. Dit is natuurlijk vreselijk wreed, dat ook vrouwen en kinderen erbij betrokken worden. Volgende week lezen we het laatste stuk van Esther dan blijkt dat de Joden in die verdediging 75.000 mensen

doden. Dat roept heel veel vragen op en daar wil ik volgende week nader op ingaan. Maar nu wil ik wel féts zeggen over dat zinnetje in hoofdstuk 8, dat ook vrouwen en kinderen mogen worden gedood. Wij kunnen daar heel makkelijk over oordelen: waarom zet Mordechai dat in die wet? Maar laten we wel dit ene voor ogen houden: wij weten niet wat dat is, om als volk bedreigd te worden met totale uitroeiing. Wij weten niet wat dat met je doet, als je ziet hoe mensen zich likkebaardend verheugen op jouw vernietiging, op jouw dood. Wat Mordechai hier doet, dat is een wet uitvaardigen die één op één die eerdere wet neutraliseert. Dat wij dit gruwelijk vinden - en terecht! -, dat komt omdat wij gestempeld zijn door het onderwijs van de Here Jezus. Hij zegt in Mattheüs 5: 38: 'U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog en tand voor tand. Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe.' Mordechai had dat onderwijs nog niet gekregen. En trouwens: doen wij zélf eigenlijk wat Jezus heeft gezegd? Keer jij de andere wang toe?

De wet van Mordechai is de spiegel van de wet van Haman. En zo gaat het door in Esther 8. Eerder, in hoofdstuk 4: 1 staat: 'Mordechai scheurde zijn kleren en hulde zich in zak en as', dat waren rouwklere. Maar hier, in Esther 8: 15 staat het spiegelbeeld: 'Mordechai ging bij de koning weg in een blauwpuurperen en wit koninklijk gewaad, met een grote gouden kroon en een mantel van fijn linnen en roodpuurper.'

In Esther 3: 15 lezen we: 'De stad Susan was in verwarring.' Hier staat in vers 15: 'En de stad Susan juichte en was blij.'

In Esther 4: 3 wordt verteld over de Joden: 'Overal was er grote rouw bij de Joden, met vasten, geweent en rouwklacht; velen lagen in zak en as.' Hier in hoofdstuk 8: 16 lezen we: 'Bij de Joden was er licht en blijdschap, vreugde en eer. En in elk gewest en in elke stad waar het woord van de koning en zijn wet was aangekomen, was er

bij de Joden blijdschap en vreugde, en waren er maaltijden en vrolijke dagen.'

Eerder is het Joodse volk totaal afgeschreven, maar wat staat er hier? Vers 17: 'Velen uit de volken van het land werden Jood, omdat angst voor de Joden op hen was gevallen.' Dat wil zeggen: deze mensen waren diep onder de indruk. Zij dachten: 'Een God die zó voor Zijn volk opkomt, die willen wij ook leren kennen.'

2. Wie zit hierachter? Trek zelf je conclusie!

Zie je? Tot in de kleinste details is alles nu omgekeerd. En het is alsof de schrijver van het boek Esther dit alles nu aan ons voorhoudt en ons vraagt: 'Wat denk je nu? Hoe is dit mogelijk, zo'n onvoorstelbare ommekeer?' De naam van God wordt in dit boek niet genoemd, en ik vind dat zó sterk, zó bijzonder. Want de gebeurtenissen spreken voor zichzelf. En het wordt aan jóú overgelaten, als lezer, als luisteraar, om je eigen conclusies te trekken. Waarom wordt dit volk zó intens gehaat? Waarom wil iemand dat helemaal vernietigen, inclusief vrouwen en kinderen? En hoe is het mogelijk dat er dan een omslag komt, een totale ommekeer?

Het boek Esther is een geweldig weefsel, dat hebben we gezien: hoe al die gebeurtenissen in elkaar grijpen. Maar nergens vind je een bewijs dat God hier achter zit. Het wordt nergens uitgesproken. Nee, die conclusie mag je zelf trekken! En daarmee komt dit boek heel dicht bij onszelf. Want bij de dingen die gebeuren in je eigen leven staat ook niet de handtekening van God. De dingen gebeuren en je moet zelf conclusies trekken. God dringt Zich niet op. Maar als je bidt om de Heilige Geest, dan ga je patronen zien. Net als in het boek Esther zie je dan dat er geen toeval in het spel is, maar dat we God van wonderen hebben, een God 'die bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen'. Zo schrijft Paulus dat in Efeze 3: 20.

3. De grote ommekeer is Gods patroon

Deze grote ommekeer in het boek Esther is kenmerkend voor God, want deze ommekeer staat niet op zichzelf. Het blijkt een patroon te zijn in het handelen van God. We zien het door de hele Bijbel heen. Denk aan Abraham en Sara. Ze zijn allebei hoogbejaard en ze hebben nooit samen een kind gekregen. Het lijkt nu volstrekt uitgesloten dat het nog gebeurt. Maar op een dag is Sara wel degelijk zwanger. De dag van de grote ommekeer. Jozef, de achterkleinzoon van Abraham, wordt door zijn broers als slaaf verkocht en komt terecht in een gevangenis in Egypte, in de meest ellendige omstandigheden. Op een dag wordt hij 's morgens wakker in de gevangenis, en nog diezelfde avond is hij onderkoning van Egypte. De dag van de grote ommekeer. Vier eeuwen later staat Mozes met de Israëlieten aan de oever van de Schelfzee. De Israëlieten schreeuwen het uit van angst: vóór hen is het water, áchter hen zien ze de Farao naderen, met een enorm leger. Mozes bidt tot God en wat gebeurt er? Het water splijt en dwars door de zee komt er een pad droog te liggen. Het is de dag van de grote ommekeer.

En zo gaat het door! Dat is Gods patroon! Zó is God! Hij is de God van de grote ommekeer! De hele Bijbel staat er vol van. En het meest schitterende voorbeeld, het meest stralende voorbeeld van dit patroon is te zien in Jeruzalem, in een graftuin, net buiten de poort. In een nieuw graf ligt het lichaam van een Man. Een Man die overal zegen heeft verspreidt. Een Man zoals er nooit een geweest is. Een Man die met goddelijk gezag Zijn weg ging. Een Man die Zichzelf vernederde om mensen te dienen, om mensen te redden. Daarom liet Hij Zich kruisigen, Hij liet Zich met spijkers vastslaan aan het hout van Golgotha. Daar is Hij gestorven en nu ligt Zijn lichaam daar, in dat nieuwe graf. Het is het graf dat een goede vriend heeft laten uithakken voor zichzelf, een graf dat hij met liefde heeft afgestaan voor het lichaam van deze Dode. Hij is gestorven op een dag dat de duisternis het leek te winnen. Drie uur was er geen zonlicht te bekennen. Maar nu, op de derde dag na Zijn dood, nu, op de zondagmorgen, is opeens álles anders! De grote ommekeer: het graf is leeg! De doeken waar de Dode in was gewikkeld, ze liggen daar doelloos op de grond. Er zijn twee engelen, en ze zeggen het tegen de vrouwen die komen om het lichaam van deze Man te verzorgen: 'Waarom zoeken jullie de Levende bij de doden? Hij is hier niet, want Hij is opgewekt!' Dát in de God van de grote ommekeer ten voeten uit! Zó gaat Hij Zijn ongekende weg. Hij is de God die zélfs de dood, zélfs de dood een halt toeroept. De God door wie het leven overwint! Als je gelooft in God, besef je dan dat je gelooft in een héél bijzondere God? Besef je dat Hij de God is die álles in handen heeft? Besef je dat je een God dient die óók in jouw leven de dingen zó leidt, dat jij je verwonderen zult? Gelóóf je in die God? Vertrouw je Hem je hele leven toe? Heb je al ontdekt hoe verrassend Hij de dingen leidt? Soms héél anders dan je zou denken. Soms ook héél anders dan je zou hópen. Soms héél anders dan je hebt gebeden. Maar altijd... tóch goed.

4. Er is altijd hoop, ook in de crisis

Wij dienen de God van de grote ommekeer. Daarom is er altijd hoop. Houd je dat voor ogen?! Dat is belangrijk! Essentieel! We gaan als samenleving door een aantal ingrijpende crises. Onderschat het niet. Het zijn echt niet alleen de gasprijzen of de stikstofmaatregelen. We weten allemaal dat de dreiging van een kernoorlog reëel is. Alle analisten zijn het erover eens: het gevaar van zo'n kernoorlog is sinds de Cubacrisis in 1962 niet meer zo groot geweest. Maar houd het vast: wij geloven in de God van de grote ommekeer. Paulus zegt in Romeinen 8: 'Hoe zal Hij, Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard maar voor ons allen overgegeven heeft, ons ook met Hem niet alle dingen schenken?' Wees dus niet bang! Er is altijd hoop!

Max Lucado is de schrijver van een mooi boek over Esther. Het heet *Dit is jouw moment*. En bij dit hoofdstuk over die grote ommekeer, Esther 8, schrijft Max Lucado over dr. Vinh Chung, die als dermatoloog werkt in een ziekenhuis in de Amerikaanse stad Colorado Springs. Maar Vinh Chung werd geboren in 1975, op een plek duizenden kilometers verderop, in Zuid-Vietnam, in een rijke familie die een grote rijstverwerkingsfabriek bezat. De communisten, die aan de macht waren gekomen, namen het

bedrijf in beslag en zetten de familie Chung uit hun huis. Berooid en arm vluchten ze het land uit, de zee op, net als honderdduizenden andere Vietnamezen. 200.000 bootvluchtelingen zijn in die tijd omgekomen op zee, verdrinken of vermoord door meedogenloze piraten.

Vinh Chung was 3,5 jaar toen zijn familie met hem de zee op vluchtte. In een gammele boot kwam de familie Chung uiteindelijk aan in Maleisië, samen met andere vluchtelingen. Maar ze waren er niet welkom. Maleisische militairen sloegen de mannen in elkaar en lieten de families dagenlang door het hete zand lopen. Chungs moeder kreeg een miskraam en verloor zoveel bloed, dat ze de dood nabij was. Twee vluchtelingenkampen weigerden om de familie Chung op te nemen, en de Maleisische regering laadde de Vietnamezen in kleine vissersbootjes, sleepte die naar open zee en sneed ze los. In de boot van de familie Chung zaten 93 mensen, schouder aan schouder, in de gloeiend hete zon. Ze hadden vier liter water meegekregen. Alleen de kinderen kregen er af en toe een flessendopje van. De boot had geen motor en geen zeilen. Er waren geen roeispanten. De mensen werden zeeziek van de golfslag. Door de hitte raakten ze uitgedroogd. Er leek geen enkele uitkomst te zijn.

Na vijf dagen op zee deed de vader van Vinh Chung iets wat zijn familie hem nog nooit had zien doen. Hij stond op uit zijn kleermakerszit en knielde neer, midden in de boot. Daar begon hij te bidden. Hij zei: 'Ik weet dat er een God is, een Schepper van het leven. Ik weet dat U ons hebt geschapen en niet wilt dat we op deze manier sterven. Dus als U luistert, stuur dan alstublieft regen.'

Enkele tellen later werd de lucht donker en het begon te regenen. Geen onweer, alleen heerlijk verkoelende regen. Maar de families dobberden nog steeds stuurloos rond op de eindeloze zee. Tot dag zes. Toen werden ze gezien door een schip van de christelijke hulporganisatie World Vision. Het was een omgebouwd vliegdekschip uit de Tweede Wereldoorlog. Het schip nam de mensen aan boord, ook de familie Chung. Aan boord was er eindelijk rust, eindelijk herstel. Wie wil kon naar een kerkdienst, en vader Chung deed dat. Waarom eigenlijk? Hij was niet religieus. Hij wilde weten waarom deze mensen hem gered hadden, terwijl de rest van de wereld hun de rug toekeerde. Later schreef Vinh Chung het volgende: 'Mijn vader besepte plotseling dat alle op het oog willekeurige gebeurtenissen in zijn leven een doel gehad hadden ... Op dat moment was het voor mijn vader alsof zijn hele verleden in de Zuid-Chinese Zee geworpen werd – hij was vrij, hij was vergeven. Nu wist hij dat die Schepper-God een naam en een gezicht had, en ook dat hij nooit meer dezelfde zou zijn.'

God liet het zien aan de familie Chung, dat Hij de God is van de grote ommekeer. Natuurlijk, vader Chung had ook een andere conclusie kunnen trekken. Hij had ook zijn schouders kunnen ophalen en kunnen zeggen: 'Het was een gelukkig toeval dat we gezien werden door dat schip.' Maar daar, op de Zuid-Chinese Zee, ontdekte hij de hand van God. Daar ontdekte hij Jezus. En het boek Esther nodigt jou en mij uit: 'Kijk naar wat er gebeurd is, en trek je eigen conclusie.'

Dit bijbelboek versterkt je vertrouwen. God laat je niet los, Hij laat je niet in de steek. Zélfs als het anders loopt dan je hoopt, anders dan je zou willen, anders dan je in je gebed aan God vraagt. Zelfs als er in je leven een ommekeer is naar de ellendige kant. Esther hield daar rekening mee toen ze de eerste keer naar de koning ging. Ze zei: 'Kom ik om, dan kom ik om.' En ze wist: 'Zelfs in de dood ben ik in de liefdevolle handen van God.' Zo is dat zeker, ook voor ons. We weten niet wat de toekomst brengt. We weten ook niet wat God toelaat of niet toelaat. Maar we weten wel één ding: Hij is te vertrouwen. Hij kan álles. Als Hij Jezus Christus heeft opgewekt uit de dood, is geen ommekeer te groot voor Hem. Vertrouw op Hem. Blijf dicht bij Hem. Bouw je leven op de rots die nooit wankelt. En we zullen het merken, ook als gemeente: als we zo leven, zullen er steeds mensen zijn die zich aan willen sluiten, net zoals dat gebeurde bij de Joden in Perzië. Steeds zullen er mensen zijn die Jezus Christus willen gaan dienen, die het ontdekken, net als meneer Chung: 'De Schepper-God heeft een naam, Hij heeft laten zien wie Hij is in Jezus Christus.'

Alle lof aan Hem: Vader, Zoon en Heilige Geest! Amen.